

یک جشنواره‌ی هنر آتلاین

پیکر پسیانی با حضور جمع کثیری از هنرمندان و مردم تشییع شد

وداعی ماندگار با آتیلا

است. خودش شروع به کار کرد و همواره پرتلاش بود. تأثیراتی که کارگاه نمایش و برخی هنرمندان آن می‌گذاشتند، او را به راهی رهنمون شد که به شکل تازه‌ای او تئاتر رسید و در تئاتر تجربی ثابت‌قدم بود و همراه خانواده‌اش در این حوزه بسیار کوشید. علاوه بر تئاتر، در دیگر حوزه‌ها نیز کارهای ارزشمندی به انجام رساند. چند برابر عمرش کار کرد و از فعالیت‌های صنفی غافل نبود. در خانه‌های تئاتر، هنرمندان، خانه سینما و... حضور مؤثری داشت. ما سپاسگزار زحمات و خدمات او هستیم. روحش شاد و یادش با آثار ماندگارش همواره زنده است. جوانانی که او پرورّد، پرچم تئاتر تجربی را ادامه دهند». در ادامه، منوچهر شاهسوری بیانیه خانه سینما را قرائت کرد: «قرار نبود آتیلا نباشد و ما را به این زودی ترک کند. آتیلا سرشار بود از شور زندگی و هنر. او مثل یک کودک بازیگوش، عاشق تجربه‌های تازه بود و از این طریق راه را برای بسیاری جوانان دیگر هموار کرد. بازیگران هیچ فیلم و تئاتری هرگز نمی‌میرند و از نقشی به نقش دیگر زنده می‌شوند. او با جادوی سینما زنده است تا هر زمان

بهزاد شیربانی: پنجشنبه ۲۰ مهرماه، ساعت ۱۰ صبح، آخرین وعده دیدار آتیلا پسیانی با

دوستداران و همکارانش بود. وقتی از اجراهای به‌یادماندنی پسیانی حرف می‌زنیم، قطعا حضور او در سن باشکوه تالار وحدت را به‌عنوان یکی از صحنه‌های هنرنمایی او به خاطر می‌آوریم و این بار فضای تالار وحدت میزبان پیکر بی‌جانش بود. جمع زیادی از همکاران

آتیلا پسیانی همچنان در بهت ازدست‌دادن او، خیره به تابوت قهوه‌ای‌رنگی بودند که در مقابل چشمانشان به سوی خانه ابدی بدرقه می‌شد و تلخی رفتن او در کلام و نگاه تمامی دستدارانش پیدا بود. ایرج راد، رئیس هیئت‌مدیره خانه تئاتر، در صحبت‌های کوتاهی گفت: «در اینجا جمع شده‌ام تا عزیزی را بدرقه کنیم و از خدمات و تلاش‌های بسیار او در کارهایش سپاسگزار باشیم. آتیلا فرزند تئاتر بود و در تئاتر به دنیا آمد. آتیلا همواره با مادرش جمیله شیخی، چه در صحنه تئاتر و چه در پشت صحنه حضور داشت و با جوهر تئاتر آشنا شد. شناختی از تئاتر پیدا کرد که کمتر کسی به این شناخت از اجرای تئاتر و هنرمندان تئاتر رسیده

درباره آتیلا پسیانی

اندیشه‌های بلند در قامت تئاتر

حسین سلیمی

استاد دانشگاه علامه طباطبائی، رئیس اسبق مرکز هنرهای نمایشی

زمانی که آتیلا پسیانی نمایش «گنگ خواب‌دیده» خود را برای اجرا به کشورهای دیگر می‌برد، یک جمله از نقد مثبتی را که بر این نمایش نوشته بودم، در تیتَر یکی از پوستره‌های خود نقل کرده بود که مضمون آن این بود که نظام‌های معنایی و اندیشه‌های بلند می‌توانند بدون کلام نیز منتقل شوند و انقلاب ذهنی ایجاد کنند. این طرح جمله فقط توصیف آن نمایش نبود بلکه بیان کلی اندیشه و نوع نگاه آتیلا پسیانی به هنر تئاتر بود. هنری که زندگی پربار خود را وقف آن کرد و تحولی بزرگ در آن پدید آورد. نخستین‌باری که از نزدیک با آتیلا آشنا شدم زمانی بود که مسئولیت فیلم و سریال را در سیما بر عهده داشتم و سریالی با نام شیخ مفید

حسرت آخرین دیدار بر دل‌مان ماند

علی رفیعی

پیش از سال ۵۷ ه‍.ر با به ایران می‌آمدم با دعوت دوستانم به کارگاه نمایش سری می‌زد. میزان شیفتگی، علاقه‌مندی و عشق به تئاتر در یک جوان مرا شگفت‌زده کرد. نمی‌دانستم قرار است این جوان هم به جمع دوستانم اضافه شود اما خصوصیات منحصربه‌فردی که به آن اشاره کردم رفاقت با وی را اجتناب‌ناپذیر کرد. او آتیلا بود آتیلا پسیانی و دیری نگذشت تبدیل به یکی از بهترین رفقای من شد. بیش از هر چیز شخصیت زلال و حضور پرانرژی و پرتلاشش در کار برایم دوست‌داشتنی بود.

هر بار که به ایران می‌آمدم، بیشتر از هر دوست دیگری آتیلا را دیدم و در غیر این‌صورت به اصفهان می‌رفتم. دیدار با او در هر سفر عادت شده بود. پس از ۵۷ که برای ماندن به ایران آمدم، آتیلا کارگردان پیشرو، خلاق و صاحب‌سبکی شده بود. گروه ثابتش را داشت و می‌کوشید تا همواره جوانان را کشف و به دنیای حرفه‌ای اضافه کند.

تلاش می‌کردم نمایش‌هایی را که به صحنه می‌آورد، حتما ببینم و گفتنی‌ا تا تأرش به وجد می‌آمدم. او با وجود پابندی به جوهره آثار کلاسیک جهان در راستای تجربه‌های جدید جسور و بی‌پروا بود. آتیلا بی‌شک یکی از مؤثرترین کارگردانان جریان‌ساز تئاترمان هست و خواهد ماند. به‌قدری او در ذهن من سمبل کار و زندگی بود که دوست نداشتم خیر منحوس بیماری‌اش را باور کنم. منتظر بودم تا پس از رخت‌بربستن پاندمی، باز هم نامش بر صحنه‌ها تحت عنوان کارگردان و بازیگر بدرخشد.

همین که چندی پیش در سفر و از راه دور مشاهده کردم در مراسم بزرگداشتش، مقتدر بر روی صحنه آمد، قلبم گرم شد. پیغام داده بود دلتنگ است. قرار شد از سفر که برگشتم او را ببینم، من برگشتم، او به سفر رفت و حسرت آخرین دیدار بر دل‌مان ماند. من هنوز نمی‌توانم واژه مرحوم با زنده‌یاد را برای آتیلا به زبان بیاورم. این واژه‌ها با او فاصله دارند. برای فاطمه، ستاره و خسروی عزیزم آرزوی صبر می‌کنم.

که سینما زنده است. آتیلا ما را ترک نکرده، همچنان در خانه سینماست. تأثیر حضورش در خانه سینما هرگز پاک نمی‌شود و او همیشه عضو این خانه خواهد بود». رضا کیانیان نیز در جایگاه حاضر شد و در صحبت‌های کوتاهی گفت: «من وقتی وارد شدم، مجتبی میرتھماسب پرسید خوبی؟ گفتم خوبم و اگر خود آتیلا هم بود می‌گفت خوب باشید چون باید کار کنیم. حالا، هم به ستاره می‌گویم، هم به خسرو و هم به فاطی (فاطمه تقوی) که خوب باشید. به قول آن شعر فروغ که می‌گوید «پرواز را به خاطر بسپار، پرنده رفتنی است». ولی راهش، تئاترش و نوع نگاهش همچنان هست و من به توصیه او عمل می‌کنم و به شما هم می‌گویم که خوب باشید و کار کنید». پژمان بازغی، رئیس هیئت انجمن بازیگران سینما نیز گفت: «مرگ برای کسی که با عشق زیست و زندگی کرد، واژه حقیری است. رفتن او جانکاه است اما پایان خاطره‌های ما نیست. او همواره عضو خانه سینماست و انجمن بازیگران، خانه همیشه اوست. رفتن هر بازیگری اندوه بزرگی بر روح و جانمان است، ولی یاد و خاطره‌اش ادامه دارد». در بخش دیگری از این مراسم، آرون‌دشت‌آرای نیز با اشاره به یگانگی آتیلا پسیانی در کارش گفت: «او فقط شبیه خودش بود. تئاترهای او از فرسنگ‌ها فاصله معلوم بود. در تمام جزئیات رفتاری‌اش اصیل بود. آتیلا با اشتباه‌کردن بازیگری را یاد می‌داد، به ما یاد داد از اشتباه‌کردن یاد بگیریم و جرئت و جسارت داشته باشیم». سحر دولتشاهی نیز به درخواست خانواده پسیانی به جایگاه آمد و گفت: «آتیلا ادره‌پشت آمد و مهر رفت. هم بهارش واقعی بود و هم پایشش. قبل از رفتن تو پاییز این همه پاییز نبود. آدم دو خانواده دارد؛ یکی که در آن به دنیا آمده و یکی دیگر که دنیا را با آن کشف می‌کند. آتیلا تو خانواده من بودی. من با تو راهرفتن را یاد گرفتم، چه اسم خوبی برای گروهت انتخاب کرده بودی، گروه تئاتر بازی. تو بلد بودی با دنیا بازی کنی؛ با روزها و شب‌ها، رنگ‌ها و غذاها. همه چیز برایت هم خیلی جدی بود و هم خیلی شوخی. تو یک زمین بازی بزرگ دیگر هم داشتی؛ بازی دوستی که حالا می‌فهمم قدر بزرگ بوده است. آتیلا ۱۴ مهر یک بازی بزرگ دیگری را با ما شروع کردی. چقدر بازی‌کردن را خوب بلدی. حتی رنگ مورد علاقات‌ها هم بازی داشت؛ کله‌غازی! حالا به هستی با اینکه می‌گویند نیستی و این هم یک بازی دیگر است. مطمئن حالا داری با گروه دیگری بازی می‌کنی، داری رنگ کله‌غازی می‌زنی به صحنه. ما منتظریم که پرده را کنار بزنی. قول می‌دهیم موبایل‌هایمان را خاموش کنیم، منتظریم». رامبد جوان هم در این مراسم بیان کرد: «نمی‌دانم از چه و کجا باید حرف بزنم. اصلا نمی‌دانم چرا باید اینجا بایستم. این مراسم خیلی سخت است. از وقتی ستاره گفت در این مراسم صحبت کنم تا الان نفسم بند آمده ولی اینجا هستم تا از طرف همه بگویم که آتیلا جانم با تمام غمی که دارم، اگر از بین خصلت‌های تو بخواهم یکی را انتخاب کنم، ترسیدن تو است. ما می‌ترسیم، از قضاوت‌ها و از همه چیزهایی که در این روزها ویرانمان کرده، ولی تو نمی‌ترسیدی. آتیلا‌ی عزیز تو به ما جرئت دادی که خودمان باشیم. تا زنده هستم جایی را در قلبم با طراوت و تازه و با خوراکی‌هایی که دوست داشتی نگه می‌دارم تا برقصی. به یاد شعر ابراهیم منصفی: رقصم گرفته بود/ مثل درختکی در باد/ آتجا کسی نبود/ غیر از من و خیال تهایی». محمد چرم‌شیر نیز با بیان اینکه روز خداحافظی با پسیانی تلخ‌ترین روز تئاتر این است؛ گفت: «من دنبال کلماتی بودم که این اندوه و فقدان را نشان دهم، ولی هیچ کلمه‌ای به‌جز عجز پیدا نکردم. تئاتر ایران خیلی به‌کار آتیلاست. آتیلا تئاتر ایران را با کثرت آشنا کرد و باید درباره او صحبت کرد. این روزها سیل خاطراتم هجوم می‌آورد و با خودم می‌گویم مگر ۳۲ سال چقدر خاطره دارد که این‌چنین به من هجوم آورند؟ اما ای کاش می‌شد به یکی از آنها جان بدهم. آتیلا بزرگ بود و به خاطر همین بزرگی شما آمده‌اید».

اجراهای نمایشی را دگرگون کند. نمایش‌های آتیلا پسیانی، سبکی در تئاتر تجربی برگزیده بود و شیوه‌ای که برای مدیریت تئاتر و تشکیل گروه‌های تئاتری می‌بسنید گویای آن بود که او تئاتر را به عنوان هنر زندگی و هنر اندیشه‌ورزی تعریف می‌کند. او تئاتر را اسباب سرگرمی نمی‌دید و هر گاه از تئاتری با محتوای سرگرمی محض حمایت می‌کردیم، به سختی بر ما می‌ناخت. مانند فیلسوفی که از نوشته‌های کامیه‌خسته و زده شده و دنبال آن است که کلماتش آن‌چنان در ساختار ذهنی مخاطبش بنشیند که نظام معنایی او را تحت تأثیر قرار دهد. آتیلا هنر تئاتر را هنری می‌دانست که باید انسان را به تفکر وادارد. به جای آنکه مخاطب را به لذتی موقتی و لحظه‌ای بکشاند، او را در اضطراب اندیشیدن قرار دهد. تئاتر پسیانی تئاتری بود که می‌خواست مخاطب آن به سختی ببیندش و راه را برای ورود به عمق معانی نهفته در حرکات و کلمات تئاتر بیابد. به همین دلیل حتی تیز درباره نمایش‌هایی که مورد استقبال گسترده قرار نمی‌گرفت، بی‌تاب نمی‌شد. از نظر او همان افراد معدودی که می‌آیند و تلاش می‌کنند در معانی عمیق نمایش با او شریک شوند کافی است. البته اکثر نمایش‌هایش حتی آنهایی که فرمالیستی بود و درک معانی آن دشوار به نظر می‌رسید نیز معمولا با استقبال خوب مواجه می‌شد، اما برای او خلق و جاری‌شدن اندیشه‌های بلند به زبان نمایش هدفی بود که زندگی پربارش را بر آن بگذارد. آتیلا پسیانی بی‌گمان یکی از برجسته‌ترین هنرمندان سینما و تلویزیون نیز هست، اما هویت هنری او در تئاتر بود. مانند اندیشمندی که فلسفه خود را به زبان تئاتر بیان می‌کند. و همین است که هرگز ردیای درخشان او در این هنر تاریخ‌ساز از میان نخواهد رفت.

خنده‌ها توی گوش می‌پیچه

قطب‌الدین صادقی

این سخن سنجیده فردوسی در پایان نبرد «بازده رخ» است: که کس در جهان جاودانه نماند/ به گیتی ز ما جز فسانه نماند؟ / همان نام بهتر که مانند بلند/ که مرگ افکند سوسی ما هم کمند / زمانه به مرگ و به کشتن یکی است/ وفا با سپهر روان اندکی است.

آتیلا پسیانی –که آرامش ابدی از آن او باد- آدم خوشبختی بود، زیرا یکی از معانی بزرگ خوشبخت‌بودن در عالم هنر و هنرمندان این است که آدمی تصمیم بگیرد در زندگی چیزهای جادویی ببیند و از آن بیشتر چیزهای جادویی بیافریند و پسیانی در طول عمر پربارش در تئاتر، سینما و تلویزیون همه ذکر و فکرش را بر سر این خوشبختی نهاد تا جادو ببیند و جادو بیافریند. صرف‌نظر از کارهای سینمایی و تلویزیونی که کم نیستند، او دستر عمر و اندیشه را در تئاتر و کارهای تئاتر گذاشت تا

در سبک و سیاقی که دوست داشت مثل همه نباشد و به نوعی ادامه تجربیات کارگاه نمایش در دهه ۵۰ بود. همواره جادو ببیند و جادو بیافریند. از این رو در کارهای نمایشی‌اش در مسیری کام نهاد که دیگران کمتر رفته بودند و تعریفی از تئاتر داشت که طرک‌کردن از نظر ضرورت می‌دانست و تماما از آن خود او بود و بیگیرانه از نظر شکل و محتوا نمایش‌هایی خلق کرد سرشار از باور به خود که هرگز نیازی به متقاعدکردن دیگران در خود نمی‌دید. او در این جهان بدون عشق، برای چیزهایی که خواست و دوست داشت بر صحنه بیافریند، عاشقانه کار و تلاش کرد، چندان که هیچ تأسفی برای تجربه‌ای نمایشی پشت سر خود باقی نگذاشت و نمرش را هم اندکانک با شادی و آرامش و به دست آورد، زیرا به آنچه می‌اندیشید، همواره شجاعانه عمل می‌کرد. مرگ نابهنگام او به‌عنوان عضوی ارجمند از خانواده تئاتر ایران برای همه ما پر از تأسف، درد و دریغ است. اما با همه تلخی به ندی به پادمان آورد زندگی شگفتن‌دهن از آنی است که در خیالمان می‌گنجد، زیرا اینک همه روی زمین هستیم و فردا بدون استثنا همه در زیر زمین. این‌عربی می‌گوید: «مردمان جان‌های سبزمین‌اند» و آتیلا یکی از جان‌های کرام‌قدر این سزمین بود.

اخبار برگزیده

«ملاقات بانوی سالخورده» روی صحنه رفت

ملاقات بانوی سالخورده

نمایش «ملاقات بانوی سالخورده» نوشته فردریش دورنمات و ترجمه حمید سمندریان به کارگردانی میترا علوی‌طلب در سالن چهارسوی مجموعه تئاتر

شهر روی صحنه رفته است. اجرای این نمایش هر روز ساعت ۱۹ تا پنج‌ام آبان ماه ادامه خواهد داشت.

مهر: مذاکره بین انجمن بازیگران آمریکا (SAG-AFTRA) که

در اعتصاب به سر می‌برند و استودیوهای بزرگ شکست خورد؛ زیرا اتحاد تهیه‌کنندگان فیلم و تلویزیون روز چهارشنبه شکاف بین طرفین را بسیار بزرگ خواند. مانع اصلی رسیدن به تفاهم، خواست انجمن بازیگران برای سهیم‌شدن در درآمد استریم استودیوهاست و تولیدکنندگان می‌گویند این رقم بالغ بر ۸۰۰ میلیون دلار در سال خواهد شد. انجمن بازیگران خواستار داشتن سهم از درآمد پخش استریم و چندباره فیلم‌هاست که شامل چه برنامه‌های ساخته‌شده برای پخش آنلاین و چه فیلم‌ها و برنامه‌های تلویزیونی دارای مجوز از پلتفرم‌های دیگر می‌شود. اتحاد تولیدکنندگان بزرگ استودیویی هم با انتشار بیانیه‌ای گفته است پیشنهاد مطرح‌شده در واقع به‌عنوان پاداش بیننده شناخته می‌شود و بیش از ۸۰۰ میلیون دلار در سال می‌شود و بار اقتصادی غیرقابل تحملی ایجاد می‌کند. انجمن بازیگران همچنین افزایش ۱۱درصدی در حداقل نرخ دستمزد‌ها برای همگام‌شدن با تورم را مطرح کرده که اتحادیه تهیه‌کنندگان در برابر همان پیشنهادی را ارائه کرد که به انجمن نویسندگان و انجمن کارگردان‌های آمریکا داده بود؛ یعنی افزایش پنج درصد در مرحله اول و در سال‌های بعد افزایش ۳.۵ و چهار درصد. استودیوها پس از طرح آخرین پیشنهاد خود در روز چهارشنبه، در بیانیه‌ای گفتند واضح است که شکاف بین ما و انجمن بازیگران بسیار زیاد است و گفت‌وگوها به سمتی سازنده سوق پیدا نمی‌کند. تهیه‌کنندگان گفته‌اند منتظر تجدیدنظر انجمن بازیگران و بازگشت آنها به مذاکرات سازنده می‌مانند. اتحاد استودیوها همچنین جزئیات جدیدترین پیشنهاد خود شامل افزایش نرخ ستاره‌های میهمان در برنامه‌ها، سقف بازنشستگی و کمک‌های بهداشتی بالاتر و موافقت با بیشتر خواست انجمن بازیگران در مورد تست‌های صوتی را اعلام کرد و گفت موافقت کرده برای استفاده از هوش مصنوعی، چه برای بازیگران اصلی و چه برای بازیگران پس‌زمینه، در صورت رضایت لازم آنها، اقدام کند.

اتحاد استودیوهای تولید زمانی که در حال مذاکره با آن انجمن نویسندگان بود، وقتی به نتیجه نرسید جزئیات پیشنهاد خود را در نیمه آگوست (مرداد) منتشر کرد که از این حرکت به‌طور گسترده به‌عنوان تلاشی برای واردزدن رهبری اعتصاب و درگیرکردن مستقیم اعضای انجمن یاد شد. یک ماه طول کشید تا دو طرف دوباره به میز مذاکره برگردند. اعتصاب بازیگران اکنون نودمین روز خود را پشت سر می‌گذارد و به اعتصاب سال ۱۹۸۰ نزدیک می‌شود که ۹۵ روز به طول انجامید. گروهی از مدیران اجرایی استودیوها شامل باب ایگر از دیزنی، دیوید زاسلاو از برادران وارنر دیسکوری، دونا تلکلی ازیونیورسال و تد سارائوس از نتفلیکس هفته پیش برای اولین بار با رهبران انجمن بازیگران ملاقات کردند. تلکلی عصر پنجشنبه هم هیچ اشاره‌ای به شکست احتمالی مذاکره نکرد و گفت: ما با بازیگران وقت گذرانده‌ایم و می‌خواهیم هر چقدر طول می‌کشد، وقت بگذاریم تا بتوانیم به یک راه‌حل برسیم و صنعت را روی پاهای خود بازگردانیم و به کار برگردیم. در همین حال، انجمن کارگردان‌ها به دلیل توافق ماه ژوئن با استودیوها و به دلیل اتخاذکردن موضع سخت‌گیرانه در مذاکرات خود، با انتقادهای جدیدی مواجه شده است؛ به‌ویژه آن دسته از نویسنده-کارگردانی که احساس می‌کنند این انجمن باید به انجمن نویسندگان آمریکا در خط اعتراض می‌پیوست، به این توافق نظر منفی دارند. از سوی دیگر، اعضای انجمن نویسندگان با ۹۹ درصد رای موافق، توافق‌نامه جدید خود را تأیید کردند و روز وشنبه، رسماً به یکی از طولانی‌ترین اختلافات‌های کاری در تاریخ این صنف پایان داده شد.

«طغیان سرد» به میز تدوین رسید

فیلم سینمایی «طغیان سرد» به نویسندگی و کارگردانی مجتبی کریمی پس از اتمام فیلم‌برداری به مرحله تدوین رسید. این فیلم نخستین تجربه فیلم بلند مجتبی کریمی در گروه سینمای هنر و تجربه است که در کارنامه خود ساخت فیلم‌های کوتاه مکمل، پلک زن و مخمصه زسان را دارد. لادن ژاّفه‌وند، پیمان محسنی، المیرا صارمی، علیرضا حنیفی، مانده بدلی و حمید چگینی با حضور صدراالدین حجازی و با معرفی یاسین طلعوی و بازیگر خردسال کازین چگینی تلگرافچی در«طغیان سرد»، ایفا نقش می‌کنند. سایر عوامل این فیلم عبارت‌اند از: مجری طرح: شهاب شریفی، مدیر فیلم‌برداری: پوریا پروینی، طراح صحنه و لباس: شهاب شریفی، بازنویسی فیلم‌نامه: مجتبی کریمی و جعفر غلام‌پور، دستیار و برنامه‌ریز: مهتاب رضایی، مدیرصدا‌برداری: طاه‌ا والا، طراح و مجری کریم: مونا سادات طباطبایی، مدیر تولید: مجید نظرو، تدوین: علی مردانی، دستیار اول فیلم‌بردار: فرشاد عبّی، عکاسان: سجاد قلی‌پور و زهرا فلاح، مشاور رسانه: محمد جلیلوئند.